

"QUM SAATI"

Oqtay Əliyevə isti bir məktub

Bir həftə olar ki, stolumun üstündə bir kitab var və bu kitabın mətbəə qoxusu hələ canımdan çəkilməyib. Amma mən o qoxunu artıq ciyərlərimə çəke bilməmişəm, özü də bir neçə dəfə. Əvvəlcə sadəcə vərəqləmişəm, sonra yazılarını fəsilərinə diqqət yetirmişəm və nəhayət...

Bu kitab həmkarım, eloğlum, bir zaman birlikdə "Araz" qəzetində çalışdığım və özümə çox munis bildiyim Oqtay müəllimin yeni əsəridi. Daha doğrusu, obrazlı desəm, onun dünyaya gələn yeni söz övladıdır. Və bu kitab çox maraqlı bir tərtibata malikdir. Üz qabığı adama xüsusilə qaçqınlıq, torpaq itkisi yaşayan adama kövrək notları xatırladır, həzin bir duyğuları, ilıq bir pıçılıqları ələyir onu oxuyan hər kəsin üstünə. Və mən həmin o ovqatın içində qələminə yaxşı bələd olduğum Oqtay müəllimin barəsində professor, şair Ənvər Əhməd giriş yazısını oxuyuram. Ön sözdən daha çox müəllifi və kitabı birbaşa oxucuya təqdim edən Ənvər Əhməd həmişə olduğu kimi, bu dəfə də böyük səxavətlə sözü qızırqanmadan üreyini açıb və Oqtay Ərgüneşin bu yeni kitabını səxavətlə ictimai fikrə təqdim edib.

Bir neçə bölümdən ibarət olan "Qum saati" kitabı əvvəldə dediyim kimi tərtibat baxımından çox maraqlıdır. Yeni müəllif oxucunu yormamağı öncədən nəzərə alıb. Hekayələrini, deyimlərini, publisist yazılarını ehtisabla sıralayıb ki, bu düzlüşün bir növü fırlanır. Biri digərini əvəzləyə-əvəzləyə oxucunu haldan-halad salır, zamandan-zamana keçirir və müxtəlif notlar üstündə kökləyir.

Mənim üçün bir məqam da xüsusilə olaraq yaddaşıma həkk olundu. Belə ki, mən bu kitab barəsində yazmaq qərarına gələndə bütün Azərbaycanı sevindirən, ruhunu dirçəldən bir xəbər eşitdim. Yeni cəbhədə düşmən vertalyotunun vurulması və onun da bir xəbər kimi mənim "Ədalət" qəzetində növbətçi olduğum sayda dərc edilməsi əhvalımı əməlli-başlı yüksəltmişdi. O yüksələn əhvalıma kitabdakı "Osmanlı beşatılları" hekayəsi də bir növü mükafat oldu. Qeyrətli bir vətən oğlunun babasından qalan Osmanlı beşatılları ilə Qarabağda, eləcə də Tuğ kəndində qəddarlıqla ad çıxaran bir rus zabitanı məhv etməsi və buna görə də baş verəcək qalmaqalı gözü-

nün önünə gətirməməsi doğrudan-doğruya Qarabağ müharibəsinin önəmli faktlarından biridi və bu bədişlən fakt neçə-neçə qəhrəmanlığın bir hekayədə ifadəsidi.

Kitabın adı ilə həmahəng olan, yeni kitabın adına çevrilən kinopovest xalqımızın qəhrəman kəşfiyyatçılardan həsr olunub. Bu kinopovestdə müəllif ordumuzun, bütövlükdə silahlı qüvvələrimizin indiki durumunu, hazırlığını, malik olduğu maddi-texniki bazanı, üstəlik də kökdən gələn sücaətini sadə, həm də son dərəcə dinamik bir şəkildə oxucuya çatdırır. Düşmənin arxasına keçmək, necə deyirlər, səngərin o üzündən gərəkli olan tapşırıqları yerinə yetirib müxtəlif vasitələrlə qorunan, hətta kənar dövlətlərin də bir növü iştirakçısı olduğu, həm də şərait yaratdığı bir tərxiatın qarşısını zərgər dəqiqliyi ilə almaq Azərbaycan kəşfiyyatçılarının müəssər olur. Bu əməliyyatı hazırlayan ordu qərargahı bütün tapşırıq boyu hadisələri izləyən, əməliyyatın başlanmasına göstəriş verən və onun uğurlu sonluğunu məmnunluqla qəbul edən yüksək zabit heyəti, o cümlədən Ali Baş Komandan obrazı bu kinopovestdə Oqtay Ərgüneş qələmiylə kifayət qədər anlaşılan, hətta göz önündə canlanan bir şəkildə sərgilənibdi. Kinopovesti oxuduqca həmin o hadisələrin bütün mənzərəsi ehtisabla lenti kimi də gözlərin önündən gəlib keçir.

Kitabda milli-mənəvi dəyərlərlə bağlı publisist yazı, jurnalistikamızın ön cərgədə olan ustadlardan olan Əli İldırımoğlu fenomeni, həmçinin tarix, zaman gərçəkliklərini oxucuya çatdıran yazılar günümüzün real mənzərəsinin təqdimatıdır. Yeni bu publisist yazılarda

ifadə olunan bütün fikirlər hamımızın istəkləri ilə həm səsleşir, həm də onu tamamlayır.

"Qum saati" kitabı ilə bağlı qeydlərimi diqqətə çatdırarkən onu da vurğulamalıyam ki, bu kitabdakı deyimlər, aforizmlər ilk baxışda çox sadədir. Məsələn, "yurd yeri, ocaq daşı" və yaxud "halallıq - insanlıqdır, heyətən gözəlliyidir", "şəxsiyyəti nurlandıran insanın gözəl qəlbidir", "tamah insanı haqq yolundan sapındır", "korazehin müəllim nədən yetişdirir" və s. Bu nümunələri ona görə diqqətə çatdırıram ki, bəlkə də bizim hər birimiz ayrı-ayrılıqda bu sözləri, bu fikirləri primitiv bir formada dilə gətirmişik. Lakin Oqtay Ərgüneş həmin o hamımızın verdiyi o sözləri bir növü cılalayıb yerli-yerində anlaşılan, qəbul olunan aforizmlərə çevirib. Ümumiyyətlə, bu kitabı müəllif valideynlərinin - atasının, anasının ruhuna həsr edibdi. Onların xatirəsini bu kitabla bir daha yada salıb və onun "Elin atası, evin anası" epitafiyası məhz hər iki valideynin dilindən qopub oğlunu, yeni yazıçı-publisist Oqtay Ərgüneşin üreyində, yaddaşında yaşayan deyimlərin cümlələrə çevrilib bir-birini tamamlayan yazıya çevrilməsidi. Bütövlükdə həmin o dialoq formasında olan, amma əslində isə hər biri ayrı-ayrılıqda bitkin bir fikri ifadə edən bu epitafiya yazı nümunəsi kimi də orijinaldır.

Bax, bu qısa, amma tələsik və isti qeydlərimlə mən dəyərləli həmkarımı, əzizim Oqtay Ərgüneşin "Qum saati" kitabını sizin də diqqətinizə çatdırıram. Oxuyun, bilirəm ki, mütləq mənimlə razılaşaçaqsınız.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU